

Οι κρίσιμες αποχρώσεις του λαϊκισμού

Του **ΘΟΔΩΡΗ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ**

Υπάρχει ένα χωριό στο Καζαχστάν το οποίο εδώ και δύο χρόνια πλήττεται από μια αδυσώπητη επιδημία ύπνου. Οι κάτοικοί του, κανείς δεν ξέρει γιατί, άρχισαν να πέφτουν θύματα μιας περιέργης και ανεξήγητης ασθένειας που έχει μια σειρά από αλλόκοτα συμπτώματα: ζαλάδα, ναυτία, πονοκεφάλους, απώλεια μνήμης και μακρείς, κωματώδεις ύπνους, που μπορεί να κρατούν ακόμη και μερικές ημέρες. 120 κάτοικοι του χωριού έχουν πέσει θύματα της μυστήριας επιδημίας. Κανείς δεν ξέρει γιατί.

Υπάρχουν δύο τρόποι να χρησιμοποιήσει κανείς την ιστορία του χωριού στο Καζαχστάν για να περιγράψει την Ελλάδα σήμερα. Ο πρώτος είναι απλός: Μια παρόμοια επιδημία λαϊκισμού, εθνικοπατριωτισμού και παλαβομάρας μοιάζει να έχει πλακώσει τη δική μας χώρα, λιγότερο ανεξήγητη και εξίσου οδυνηρή.

Βεβαίως, αυτό δεν σημαίνει ότι η χώρα μας παλιά δεν έζησε εθνικολαϊκισμού ή ότι οι πολίτες της πριν από το 2010 επέλεξαν σοφό και καταρτισμένο πολιτικό προσωπικό. Απλώς τότε υπήρχε η ραθυμία και η νωχελικότητα της (δανεικής) ευημερίας, λιγότερες αιτίες για ουρλιαχτά. Και βέβαια, αυτό δεν σημαίνει ότι η χώρα μας είναι και η μόνη που πάσχει από τις παλαβές πολιτικές επιλογές πολιτών της ή από τους ίδιους τους λαϊκιστές και/ή ανίκανους πολιτικούς. Όλα τα πράγματα, και τα καλά και τα κακά, είναι σχετικά. Το ότι εμείς έχουμε τις καλύτερες παραλίες του κόσμου δεν σημαίνει ότι όλες οι άλλες παραλίες του κόσμου είναι χάλια. Το ότι εμείς έχουμε επιλέξει τη Ζωή Κωνσταντοπούλου και τον Πάνο Καμμένο σε θέσεις εξουσίας δεν σημαίνει ότι όλες οι άλλες χώρες έχουν άριστους, ταπεινούς, αποτελεσματικούς πολιτικούς, ίσα ίσα. Η διαφορά, αν υπάρχει, είναι στην κλίμακα. Και μερικές φορές, μάλιστα, δεν υπάρχει. Ας πάρουμε για παράδειγμα την πατρίδα της μοντέρνας μορφής δημοκρατίας, τις ΗΠΑ.

Ο Τομ Κότον είναι ένας 37χρονος απόφοιτος του Πανεπιστημίου Χάρβαρντ, ο οποίος είναι και βετεράνος του πολέμου στο Ιράκ και πριν από λίγους μήνες εξελέγη γερουσιαστής της πολιτείας του Αρκανσο. Παρά τις περιγαινές, ο λεβέντης είναι κάτι σαν Σάρα Πέιλιν με πτυχίο, οπότε τις προάλλες έστειλε ένα γράμμα

στην ηγεσία του Ιράν, η οποία αυτόν τον καιρό βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις με τις ΗΠΑ για το θέμα του πυρηνικού της οπλοστασίου. Ο Κότον έγραφε στους Ιρανοί πως ό,τι κι αν συμφωνήσουν με τον πρόεδρο της χώρας του μπορεί και να μην ισχύσει επειδή δεν θα το αποδεχθεί η Γερουσία ή ένας επόμενος πρόεδρος. Συνειδητοποιείτε τι έκανε; Είναι σαν να έγραφε σήμερα μια επιστολή ο Μάκνς ο Γιακουμάτος απευθείας στην Αγκελα Μέρκελ προειδοποιώντας την να μη διαπραγματευθεί με την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ επειδή η Βουλή ή μια επόμενη κυβέρνηση μπορεί να μην επικυρώσει τη συμφωνία.

Παντού υπάρχουν λαϊκιστές, ανόητοι ή κάπως τρελούτσικοι πολιτικοί. Παντού ο κόσμος ψηφίζει τους ανθρώπους που ξέρει από την τηλεόραση ή τους ανθρώπους που του λένε αυτά που θέλει να ακούσει, αντί για την αλήθεια, που δεν είναι πάντα ευχάριστη. Ο Τομ Κότον δεν είναι εξαίρεση στην Αμερική – άλλοι 46 γερουσιαστές συνυπέγραψαν την επιστολή του. Εχω τη θεωρία, μάλιστα, ότι σε όλες τις σύγχρονες δημοκρατίες οι λαϊκιστές πολιτικοί, οι Φάρατζ και οι Δεπέν, υπάρχουν λίγο-πολύ σε ίδιο ποσοστό. Η διαφορά είναι στις λεπτομέρειες, σε μικρά ποσοστά, σε λεπτές αποχρώσεις. Οι παραλίες μας είναι κατά 5% καλύτερες από των άλλων. Οι άλλοι έχουν 10% λιγότερη γραφειοκρατία, 12% πιο αποδοτικό κράτος. Αληθινό νούμερο: Η παραοικονομία στην Ελλάδα υπολογίζεται στο 24% του ΑΕΠ, αλλά ο μέσος όρος της Ε.Ε. δεν είναι μηδέν. Είναι 19%. Είμαστε χειρότεροι σε πολλά βασικά, μπορεί να είμαστε και χειρότεροι στις πολιτικές επιλογές, αλλά όχι κατά πολύ. Το πρόβλημα είναι ότι κάπου εκεί, στις λίγες ποσοστιαίες μονάδες της διαφοράς, βρίσκεται μια κρίσιμη μάζα. Ένα σημείο πάνω από το οποίο κατορθώνεις να χτίσεις μια ευνομούμενη δημοκρατία που κουτσά-στραβά λειτουργεί παρ' όλους τους παλαβιάρηδες και τους λαϊκιστές και κάτω απ' το οποίο, ε, όπως βλέπουμε, κρεκοποιεί παντοιοτρόπως.

Και ο δεύτερος τρόπος με τον οποίο θα μπορούσε να ταιριάζει η επιδημία ύπνου στο χωριό του Καζαχστάν με τη δική μας ιστορία;

Θα μπορούσε να είναι μια λύση. Να πείσουμε σε ένα βαθύ ύπνο όλοι μαζί. Μπορεί αυτό να μας χρειάζεται.